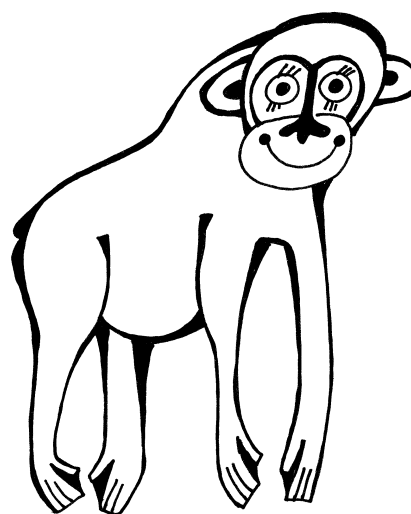

Primáti

29

- CÍL:**
- Poznání druhů a života primátů, získání vědomostí o vybraných druzích primátů.
  - Propojení teoretických poznatků s poznáním živých zvířat v ZOO.
- MOTIVACE:**
- Na světě zbývá už jen šest stovek goril horských. Proto se staly tak trochu celebritami mezi ohroženými zvířaty. Ale tak jako mnohé jiné hvězdy se pečlivě ukrývají před lidmi.*
- Motivační rozhovor, promítání dokumentu o primátech.
- Kterým živočichům říkáme primáti?
  - Co víme o primátech?
  - Co primáty nejvíce ohrožuje?
  - Jak můžeme přispět k záchraně ohrožených druhů?
- CÍLOVÁ SKUPINA:** žáci ZŠ, 6.–9. ročník
- DOBA TRVÁNÍ:** 1 vyučovací hodina, návštěva ZOO
- MÍSTO:** pracovna, ZOO Zlín
- POMŮCKY:** obraz gorily nížinné, encyklopedie, knihy, přístup k internetu, nakopírované materiály
- METODY A FORMY PRÁCE:**
- motivační rozhovor
  - samostatná práce
  - práce ve dvojicích
  - návštěva ZOO
  - pozorování v terénu ZOO
  - vzájemné hodnocení pracovních listů
  - prezentace
  - reflexe

- POSTUP:**
- Motivační rozhovor, dokument.
  - Seznámení s gorilou nížinnou. S využitím obrazu – fotografie se žáci pokusí popsat vzhled, stavbu těla, životní podmínky, místo výskytu, potravu atd.
  - Doplnění vědomostí o gorile nížinné při návštěvě ZOO.
  - Práce ve dvojicích - doplnění pracovního listu. Žáci mohou využít knihy, encyklopedie, internet.
  - Prezentace výsledků práce ve skupinách.
  - Reflexe.
- REFLEXE:**
- Které druhy zvířat označujeme jako primáty?
  - Co jste se dozvěděli nového o gorile nížinné?
  - Bylo obtížné pracovní listy doplnit? Které informace jste museli vyhledávat? Jaké zdroje jste použili?
  - Jaké je přírodní prostředí gorily nížinné?
  - Co tvoří potravu gorily nížinné?
  - Co tento druh nejvíce ohrožuje?
  - Jak můžete pomoci k jeho záchraně vy osobně?
- TEMATICKÉ OKRUHY PRŮŘEZOVÉHO TÉMATU ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA:**
- **Ekosystémy** – ohrožování druhové rozmanitosti.
  - **Základní podmínky života** – úbytek přirozeného prostředí pro jednotlivé druhy živočichů, způsobuje jejich ohrožení, úbytek až vyhynutí.

II. st.
ZŠ

ROZVÍJENÉ KOMPETENCE: ŽÁK

- vyhledává a třídí informace o primátech, na základě pozorování živých zvířat si vytváří komplexnější obraz,
- volí vhodné způsoby k řešení zadaného úkolu,
- zná přírodní prostředí výskytu tohoto ohroženého primáta a chápe environmentální problémy s ním spojené.

DIDAKTICKÝ TEXT:

Jedna z aktivit, kterou pořádá ZOO Zlín v rámci kampaně na ochranu primátů:

SBĚR MOBILNÍCH TELEFONŮ aneb „Přineste starý mobil a podpořte strážce pralesa“

Jednou z cest, jak se připojit ke kampani na ochranu primátů, je sběr použitých mobilních telefonů. Gorily nížinné a ostatní zvířecí druhy afrického pralesa jsou totiž ohrožovány těžbou tantalu, který je v hojně míře využíván k výrobě miniaturních kondenzátorů. Tyto kondenzátory se pak používají při výrobě mobilních telefonů, notebooků a herních konzolí. Recyklací mobilních telefonů se jednak snižuje potřeba jeho primární těžby a také vzniká fond na podporu kamerunské biosférické rezervace Dja. Společnost REMA Systém se totiž zavázala, že za každý mobilní telefon odevzdaný v rámci projektu přispěje částkou 10 Kč na ochranu této rezervace.

Myslíme si, že tento projekt je zajímavý nejenom pro naše návštěvníky, ale také pro školy. Nabízíme Vám možnost vybírat mobilní telefony přímo u Vás. Pokud této nabídky využijete, zapůjčíme Vám bezplatně (minimálně na 14 dní) kontejner na odevzdané přístroje a navíc v případě nejvyššího počtu vybraných telefonů může kolektiv 30 dětí získat bezplatnou návštěvu zoo i s výukovým programem. Nejúspěšnější škola bude vyhlášena k 15. dubnu a 31. květnu.

Rezervace Dja na jihovýchodě Kamerunu patří mezi největší, nejlépe chráněné a nejzachovalejší deštné lesy v Africe. Přesto i zde žijí skupiny goril nížinných, které jsou dennodenně vystavovány nebezpečí v podobě pytláků a těžbařských společností. Nadějí pro tamní ochranu je výzkum v srdci pralesa. Svě jméno dostala podle řeky Dja, která rezervaci v podstatě obtéká a vytváří přirozenou hranici celého chráněného území (s výjimkou jihozápadu). Přestože probíhá na okraji rezervace těžba (a ilegálně občas i v rezervaci), Dja má stále ještě 90 % neporušeného území. A tím je unikátní.

Rezervaci chrání čtyři jednotky strážců označovaných „ecoguards“. Celkem šedesát mužů má na starosti tropický deštný les o ploše přesahující půl milionu hektarů! V rozbitých botách, bez stanů a spojové techniky tu dennodenně čelí nájezdům ozbrojených pytláků. Proto se z prostředků, **kteří se získají sběrem mobilních telefonů, pořídí pro strážce stany, boty, dalekohledy a další výstroj.**

Projekt sběru použitých mobilních telefonů už běžel v roce 2010 ve většině českých zoo. Celkem se vybralo 11 189 mobilů. ZOO Zlín se k projektu připojila v roce 2011.

Zdroj: výukové materiály ZOO Zlín

II. st. ZŠ

Správná řešení k pracovnímu listu:**1. Tvar obličej – ano**

Vzájemný poměr délky předních a zadních končetin – **ne** (*u goril jsou pření končetiny delší*)

Počet prstů – **ano**

Rozmístění prstů na nohou – **ne** (*i na nohou stojí palec proti ostatním prstům, díky čemuž je noha chápavá*)

Množství chlupů na těle – **ne**

Přítomnost nehtů – **ano**

2. c)**3. b)****4. a)****5. b)**

PRACOVNÍ LIST PRO ŽÁKA

1. Gorila nížinná je po šimpanzi naším nejbližším primátem. Prohlédněte si obrázek a rozhodněte, v kterých tělesných znacích je stejná a v kterých se liší. Odpovídejte ANO či NE.

• tvar obličeje	ano	ne
• vzájemný poměr délky předních a zadních končetin	ano	ne
• počet prstů	ano	ne
• rozmístění prstů na nohou	ano	ne
• množství chlupů na těle	ano	ne
• přítomnost nehtů	ano	ne

2. Jakým způsobem žijí gorily ve volné přírodě?

- samotářsky
- v párech
- ve velkých tlupách

3. Na rozdíl od většiny ostatních primátů gorila tráví naprostou většinu času na zemi. Proč se nepohybuje po stromech stejně jako šimpanz?

- Neumí to
- Umí to, ale pro pohyb po stromech je příliš těžká
- Žije v prostředí, kde stromy nerostou

4. Samice gorily nížinné přivádí na svět v naprosté většině případů pouze jedno mládě. Březost trvá zhruba 8,5 měsíce. Odhadněte, kolik kg narozená gorila váží.

- 2 kg
- 6 kg
- 10 kg

5. Se svými 200 kg váhy je gorila největším primátem světa. Daleko za ní jsou orangutan, šimpanz i člověk. Proč jsou gorily tak mohutné?

- Je to díky silnému slunečnímu záření
- Aby se mohly ubránit velkým šelmám
- Aby mohly lovit živou kořist